

УКРАЇНА КРИМІНАЛЬНА

НОВИНИ

ПРОЦЕСИ

ПЕРСОНИ

ДУМКИ

СКАНДАЛИ

РОЗСЛІДУВАННЯ

ПОДІЇ

БРАТВА

ЛІКБЕЗ

ІСТОРІЇ

ЛИСТ В РЕДАКЦІЮ

НОВИНИ

Мобілізація цигана? На Закарпатті натовп штурмував будівлю ТЦК, лунали постріли

9 ТРА, 2026

Оперативна інформація щодо російського вторгнення станом на 16:00 09.05.2026

9 ТРА, 2026

Лубінець повідомив про госпіталізацію дніпрянина з важкою травмою голови через дії ймовірних представників ТЦК

9 ТРА, 2026

ППО-ШІ-турель для перехоплення ворожих БпЛА пройшла бойове застосування (відео)

9 ТРА, 2026

Нові «покрощення» для пацієнтів і лікарів запровадили в Україні: що зміниться від 20 травня

9 ТРА, 2026

Експравоохоронця затримали за новою підозрою у вчиненні злочину під час окупації Чернігівщини

9 ТРА, 2026

Польща запропонувала США посилити східний фланг НАТО – біля кордону з РФ

9 ТРА, 2026

Кроки до трибуналу над російським фашизмом: як Маріуполь документує злочини РФ

9 ТРА, 2026

ЛІКБЕЗ

Обшук як шоу: де проходить межа між пошуком доказів та інсти

У ФОКУСІ

Десять років бігу на місці: як українська прокуратура навчилася змінювати вивіски, не змінюючи звичок

ІНШІ НОВИНИ

ДУМКИ ЧИТАЧІВ

«А МИ ТУТ ПРИ ЧОМУ?». Смертельна відмова за п'ять хвилин від порятунку та ціна байдужості київської підземки

Шантаж дітьми та помаранчеві мітки політ'язнів або історія виживання чернігівчанки в гомельській колонії

10 КВІ, 2026

Хапаємо по-прокурорськи. Рідня заступника генпрокурора заробляла по обидва боки фронту

10 КВІ, 2026

Геноцид під виглядом призову: як Кремль «зачищає» окуповані території від українських чоловіків

11 КВІ, 2026

Пропаганда у бібліотеці Steam: чому ігрові гіганти ігнорують війну та заробляють на російському ринку

11 КВІ, 2026

Конвеєр зникнень або як рашисти перетворили викрадення українців на систему контролю окупованих територій

11 КВІ, 2026

Операція Ходячі або як 81 рік тому чекісти розпочали ліквідацію Греко-католицької церкви в Україні

12 КВІ, 2026

COVID-19 ДТП Донбасс Київ Розшук дітей
агресия Росии атака дронами-камікадзе **вбивство** вбивство
мирних жителів вимагання **війна** війна с
Россией воєнні злочини РФ **втрати**
окупантів **війна з Росією**
грабіж державна зрада допомога
союзників Україні замах на вбивство зловживання
службовим становищем знищення окупантів
колабораційна діяльність коронавірус
корупція **корупція** крадіжка
напад Росії на Україну
наркозлочини незаконне переправлення осіб
через держкордон ножове поранення обстріли
цивільної інфраструктури **оперативна**
інформація пособники окупантів
привласнення коштів підроблення документів
п'яний за кермом ракетні удари окупантів **розбій**
російські воєнні злочинці **руський мир**
смертельна ДТП убийство хабар
хуліганство **шахрайство**

туці йни М ТИСК ОМ

PUBLISHED
6 БЕРЕЗНЯ
2026

У 2025 році до судів надійшло понад 100 тисяч процесуа. документ пов'язани з обшуками зазначає **ZN.UA**. У відкритом доступі є лише судова статистик щодо клопотан про дозвіл на обшук, які розглядає слідчими суддями в межах попередн контролк (ex ante).

ФОТОРЕПОРТАЖ

Як виглядає українська ТЕЦ, що пережила не одну ракетну атаку російських загарбників

НОВИНИ ІТ

Технологии
Загрузка...

РЕКЛАМА

У 2024 році органи правопор подали 93 991 таке клопотан з яких відмовле у 7 239 випадках (7,7%). Для порівнянн у 2020 році було 97 367 клопотан і 15 310 відмов (15,7%). Навіть у 2022 році, попри меншу кількість звернень і часткове санкціону обшуків прокурор за ст. 615 КПК, частка відмов становил. 18,8%. Тенденція зниження відмов зберігаєт – судді задоволь все

більше
клопотан

Це
можна
пояснюва
кращою
аргумент:
клопотан
**існує й
інша
версія: у
випадках
коли
перспекті
отримати
судовий
дозвіл
сумнівна,
слідчі
можуть
вдаватис:
до
невідклад
обшуку з
подальш
легалізац
його
результат**

Регулярні
повідомл
в медіа
про
обшуки
створюють
враження
зростання
їх
кількості.
Проте
проблема
не лише
в
цифрах.
Обшуки
стали
помітніші
через

резонанс
провадже
і високий
суспільни
запит на
справедл
у
публічном
дискурсі
сам факт
обшуку
часто
сприймає
як доказ
вини,
хоча це
лише
інструмен
збирання
доказів.

Чи
справді
обшуків
стало
більше,
чи
невідклад
поступови
стає
правилом
і як
зберегти
баланс
між
ефективн
розслідув
та
правами
людини
—
спробуєм
розібрати

**Обшук
и: як
це
працю**

є – і чому?

Обшук – це слідча дія задля збору доказів у криміналі провадже під суворим судовим контролею. У нього є чітко визначен предмет пошуку – виявленн та фіксація відомосте про обставині вчинення криміналі правопор відшукані знаряддя криміналі правопор або майна, яке було здобуте у результат його вчинення. Це встановлє у Кримінал процесуа. кодексі України (КПК України).

Однак на практиці обшуки часто виходять далеко за межі процесуа. потреб і можуть бути неправом це політичні історії – тиск на опонентів дискредитувати громадських діячів чи представителів влади, коли слідчі дії перетворюються на публічне «шоу». Часом обшуки стають частиною незаконної діяльності органів правопорядку залякування бізнесу, тиск на конкурентів, корупційні «наїзди», «кришування» тощо. Тоді обшук перестає бути

інструмен-
пошуку
доказів і
перетвори
на
знаряддя
свавілля.

Якщо
обшук
санкціону
слідчим
суддею,
то
слідчий і
прокурор
зобов'яза
обґрунтує
підстави
для його
проведен
Але
Конститу
України
та КПК
України
дозволяє
у
винятков
випадках
проведен
невідклад
обшуку: **к
слідчий
вважає,
що
зволікан
приведе
до
втрати
речей чи
документ
обшук
проводит
без
попередн
ухвали
слідчого**

судді. Ме

—

«врятуват
майно»,
під яким
судова
практика
речові
докази.

З
публікації
у медіа
може
здаватися
що у
2025 році
цією
практикою
не
гребують
ані НАБУ,
ані ДБР,
ані інші
органи.
На мій
погляд,
відчуття
зростання
зловжива
під час
обшуків
може
бути
пов'язане
насампер
з
активніші
застосує
невідклад
обшуків і
їх
публічним
висвітлен
Здебільш
саме
вони
створюють

додатков
резонанс,
адже
відбуваю
без
попередн
судового
дозволу і
підлягаю
подальші
перевірці
в межах
судового
контролю
ex post.

Щоб
стверджу
про
свавілля,
варто
розуміти,
яка
кількість
невідклад
обшуків у
підсумку
не була
легалізов
судом, а
здобуті
під час
них
докази –
визнані
недопусти
**відсутніс
статистич
даних
суспільст
не має
повної
картини,
а це
створює
простір
для
припущен**

і

узагальне

у

публічному

доступі

немає

даних

щодо

кількості

невідклад

обшуків

окремо

по

кожному

органу

досудово

розслідув

(ДБР,

НАБУ,

Нацполіці

СБУ,

БЕБ).

Негативні

сприйнят

посилюєт

також

через

інколи

агресивну

поведінку

окремих

представі

органів

правопор

під час

обшуків (і

спроби

підкинути

докази,

розвідува

і

зливання

інформац

про

людину

тощо). За

інформац

«Дзеркал

тижня»,
НАБУ
лише
нещодавн
почало
вести
статистику
невідклад
обшуків,
і на
сьогодні
це 2% від
загальної
кількості;
в інших
органах
такої
статистику
не
ведуть.

Значного
резонансу
ДБР у
приміщен
ВККС та
за
місцем
проживан
на той
момент
заступник
голови
Комісії у
2025
році.
Формальні
— в
межах
криміналу
проваджен
однак
поза
процесуа.
рамкою
проступи
глибші
інституції

проблеми
ВККС
заявила,
що
розцінює
ці дії як
тиск.
Події
збіглися
в часі з
активізац
кваліфоці
суддів
ліквідова
Окружног
адмінсуду
та
Печерськ
райсуду,
які
водночас
розгляда
клопотан
ДБР
щодо
обшуків і
доступу
до
документ
Межа
між
правозас
і тиском
виявилас
небезпечі
тонкою.

Нещодаві
гучний
скандал
розгорнує
довкола **Магазиніє**
«Ябко»,
до якої
навідалис
з
обшуками

представ
БЕБ. Під
час
цього
могли
вилучити
контраба
техніку
на суму
понад
100 млн
доларів.
Представ
компанії
говорять
про
«ознаки
замовної
кампанії»
натомість
у БЕБ
стверджу
що
детективи
провели
масштаб
операцію
з
детінізаці
ринку
електроні
та
техніки.

Це лише
окремі
кейси,
які
отримали
розголос
у медіа.
Однак
медійна
видимість
не дає
розуміння
масштабу
використ:

цього
інструмен-
та
можливо
об'єктивн
оцінити
його
ефективн
або ж
зловжива
Зрештою,
медіа
часто
подають
невідклад
обшуки
як
потенційн
зловжива
Проте
сам по
собі факт
проведен
обшуку
без
попередн
ухвали
не
означає
автомати
порушенн
Ключови
є те, чи
був
дотриман
механізм
подальш
легалізац
обшуку
та
належно
здійснюв
судовий
контроль
із
застосува
цього
інструмен-

Судовий контроль — найслабша ланка?

Найслабше місце всієї історії з невідкладними обшуками — судовий контроль. Він відбувається по факту, невідкладно, але не пізніше ніж протягом 24 годин після обшуку. Слідчий зобов'язаний повідомити суддю, а той перевіряє законність. На момент перевірки обшук уже відбувся. Якщо суд визнає дії незаконними, докази можуть

бути
визнані
недопусти
Але
шкода
вже
завдана:
бізнес
зупинени
репутацік
зіпсованс

—
повернуті
все
назад
неможли
До того
ж
випадки
визнання
доказів
недопусти
поодинок
—

«легаліза
обшуку
для
сторони
обвинува
зазвичай
є
успішною

Слабкість
судового
контролю
має
засаднич
причини.
Критерії
для
дозволу
на
обшук («д
підстави»
«ймовірні
знаходже
доказів»)

до оціночних понять. Ці критерії неможливо вписати в законі з огляду на значне різноманітність випадків у реальному житті, де необхідно невідкладно провести обшук. Та категорія мали б пояснювати у межах судової практики. На жаль, вона неоднорідна

у результаті судді формальні підходи до оцінки вмотивованих підстав для невідкладного обшуку, а клопотання задовольняють без глибокого аналізу. А звинувачення суду

**«підігрує:
стороні
обвинувача
та
непрофес-
адже
судовий
контроль
має
упереджє
характер.**

– не
лише
можливі
зовнішній
чи
внутрішній
тиск, а й
системна
перевантаженість
суддів.
Самі
судді **зазвичай**
найбільш
загрозою
неупередженості
є брак
часу на
вивчення
матеріалів
досудово
розслідування.
Надмірне
навантаження
змушує
спиратися
на
особисті
симпатії
та
спрацьовувати
з
учасниками
процесу
з
попереднім
досвідом
провадження

Якщо
скласти
хронічний
брак
часу з
великим
навантаж
отримуєм
ситуацію,
коли
клопотан
про
обшуки
задоволь
майже
автомати
– не
через
перекона
в їхній
обґрунтоє
а через
рутину та
взаємну
довіру.
Прокурор
щодня
приносить
матеріали
які
зазвичай
не
містять
очевидни
процесуа.
помилоч,
і суддя
рідко
має
можливіс
критично
зануритис
в кожен
кейс.

Це добре
пояснює
теорія «су

робочих груп» (social workgroup) розроблені американським соціологом Робертом Л. Кетчумом у 1960–1970-х роках. У кримінальному процесі формуються стабільні «робочі групи»: слідчий, прокурор і той самий слідчий суддя, які взаємодіють щодня. Відомий «спрацьований адвокат» у цій моделі – змінна фігура без постійної інституції присутності. Брак незалежності упередженості з огляду на перевагу у поєднанні з цим сприяють формуванню

обвинувачува
ухилу.

В умовах
воєнного
стану
кількість
відмов у
задоволе
клопотан
про
обшук
зменшуєт
а
невідклад
обшуки
легше
підтверджу
судом. **Во
судова
система
перебуває
у
складном
стані:** бра
кадрів,
нерівномі
навантаж
зміна
підсуднос
через
війну,
постійні
перенесен
засідань
через
тривоги.
У такій
ситуації
формальн
підхід до
судового
контролю
стає
системни
ризиком.

Чи існує дієве рішення?

Навряд
чи ми
зможемо
подолати
соціологіч
закони –
«робочі
групи»
виникати
завжди,
поки
існує
щоденна
взаємодія
учасників
криміналі
провадже
Людський
фактор,
когнітивн
упередже
бажання
спростити
роботу –
невід'ємн
частина
професійн
діяльність
Втім,
їхній
вплив
можна
мінімізув:

**Передусім
– через
зміни до
законода
зокрема
передбач
участь
особи, в**

якої
проводив
обшук,
під час
його
легалізац
ех
post. На
необхідні
цього
вказав
Європейс
суд з
прав
людини у
справі «Кі
та інші
проти
України» (Суд
констатує
неефекти
розслідув
скарг,
необґрунт
втручання
в
приватне
життя та
відсутність
реальних
засобів
захисту.
ЄСПЛ
наголоси
невідклад
обшук –
виняток,
а не
правило,
і він має
відповіда
критеріям
«відповід
до
закону»,
«необхідн
в

демократ
суспільст
та
«пропорц
Дотрима
цих
стандарті
покращит
процесуа.
бік таких
справ,
але не
усуне
проблему
тиску
повністю
– її
корінь не
лише в
процедур
а й у
мотивах і
системі.

**Інший
шлях –
звуження
підстав
для
невідклад
обшуку. Т
спроба
вже
була: Зак
№ 4555-
IX від 23
липня
2025
року
звужили
відповідн
підстави,
виключил
певні
економіч
та
службові
злочини,**

зокрема
корупційн
Однак
через
ризик
для
провадже
НАБУ і
САП уже
за
тиждень :
№ 4560-
IX ч. 3 ст.
233 КПК
повернул
до
попередн
редакції.
Водночас
у
Парламен
з'являють
нові
ініціативи
з
подібним
пропозиц

**Не менш
важливон
є зміна
суспільно
ставленн
до
презумпц
невинува**
у
квартирі
чи офісі
не
означає
автомати
«винен».
Це
стосуєтьс
і
повідомл
про

підозру, і
реєстрації
відомості
у ЄРДР.
Проте в
публічному
просторі
обшук
часто
сприймає
як
моральна
сатисфак
якщо
йдеться
про
«корупцію
і як
«зрада»,
коли
слідчі дії
проводять
щодо
журналіст
чи
військови
Така
логіка
емоцій
не має
нічого
спільного
з
криміналі
процесом
Обшук –
лише
інструмен
а
балансує
його
застосовує
має суд.

**Потрібно
також
розв'язув
проблему**

перевант:
судів і
посилюва
судовий
контроль
судді
мають
ретельніш
оцінюват
матеріали
досудово
розслідує
особливо
у
випадках
невідклад
обшуків.

Зрештою
напрацює
чіткіших
критеріїв
невідклад
судовій
практиці
та
залученні
Верховно
Суду до
формуван
підходів
щодо
найбільш
серйозни
втручань
у права
людини,
зокрема
право на
приватніс

Такі
кроки
можуть
змінити
ситуацію:
слідчих
буде
менше

бажання
звертатис
до
слідчого
судді за
обшуком
без
реального
наміру
відшукати
докази, а
невідклад
докази
стануть
радше
винятком
з правил,
а не
загальної
практикою

Обшук
сам по
собі не є
ні
добром,
ні злом.
Це
інструмент
Але в
системі
зі
слабким
судовим
контролем
і
розмитим
критеріям
невідклад
будь-
який
інструмент
ризикуює
перетворі
на засіб
тиску.
Тому
питання

не в
кількості
обшуків,
а в тому,
чи
здатна
система
гарантує
що
виняток
не стане
правилом
а
доказува
– не
підмінить
собою
правосуд,

Автор:
Євген
Крапивін,
керівник
напряму
«Правопо
Лаборато
законода
ініціатив

Джерело:
«Дзеркал
тижня»

[Like](#)
[Tweet](#)

Tags:

бізнес

обшуки

поради

тиск на бизнес

 **YOU
MAY
ALSO
LIKE...**

К Б К
а а р
к й ы
я к м
и е э
с р к
к ы с
а : к
л « у
р а р
а н с
б г и
о л н
т л н
у ы н
в п ы
К р й
и е :
е и ц
в с е
е п н
и о ы
п д в
о н н
п е ы
а й н
д » е
а у ш
л ч н
н е е
а р м
т т к
р а у
е н р

Ш а о
- р р
в о т
а г н
к а о
а х м
н 16 с
с жо е
и 200 з
и о
и н
м е
о 14
ш ч е ф
е 201
н
н
и
к
о
в
-
р
е
к
р
у
т
е
р
о
в
15
жо
201

Думки
Скандали
Розслідування
Події
Братва
Лікбез
Історії
Лист в редакцію

Передрук матеріалів "України кримінальної" повністю
- з письмового дозволу. Для Інтернет-видань – без
обмежень за обов'язкових умов: зазначення адреси
ресурсу у вигляді гіперпосилання. Copyright © 2018
Україна кримінальна. Всі права захищені. E-mail для
контактів:
cripo@cripo.com.ua